

tudi hčer kananejske žene, »ki ni bila judovskega rodu«, neče pa videti v tem, da je ob tej priložnosti Zveličar sam se izrazil, da bi, ker je tujka, ne bila deležna te milosti; samo vera in zaupanje jo je rešilo. Sploh imamo veliko primerov, da je Kristus narodnost svoje matere cenil in spoštoval, ter da je le iz usmiljenja do revnega človeštva, katero je odrešit prišel, enake milosti skazoval »tujcem«, — pa še le, ko so bili rojaki že »nasičeni«. Ker je Zveličar tolikokrat pokazal ljubezen do naroda, katerega hči je bila njegova presveta mati; — ker se je razjokal, misleč na usodo glavnega mesta, v katerem je vladal dvojni duh, duh napuhnjene samoljubnosti židovskih velikašev, ki niso imeli srca za priprosti narod, in duh gospodovskih Rimljanov, svestih si moči svoje, katerim se tudi ni usmilil priprosti narod, duha ponižnosti in zaupanja na božjo pomoč pa je bilo malo in — sam Zveličar se je razjokal, akoravno po Očetu ni pripadal nobednemu narodu. Ljubezen do naroda in domovine nas uči sam Zveličar, kakor tudi vse sv. pismo stare in nove zaveze. (Rimlj. IX., 3, Mojz. XXXII.) Naša srca se je tudi ne smejo braniti, ker je sveta in naravna.

IV.

Ako socijalna demokracija res spolnjuje drugo zapoved: »Ljubi svojegega bližnjega, kakor samega sebe«; — prve zapovedi, itak sama priznava, da ne izpolnjuje, — kako pa more potem očitno propovedovati boj in uničenje onim, kateri so drugačnega mišljenja ter se pozivati v svojem krivem nauku na to, da je Kristus prinesel na zemljo — meč! Zveličar je dejal: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam!« socijalist pa sam prerokuje: »Mogoče je, da še pride do krvavih prizorov« zaradi socijalne demokracije. Oh, poznamo nove Voltérje, Mirabô-je in tovariše. Kmetje pa jim ne bodo sli nikoli na limanice.

Neduhovnik.

Cerkvene zadeve.

† Prof. Jož. Lendovšek v spomin!

(Dopis s Koroškega.)

Hvaležni koroški Slovenci so dné 9. sept. obhajali spomin moža, ki si je za ves slovenski narod, osobito pa za koroške Slovence pridobil zelo mnogo zaslug, spomin prerano umrlega profesorja Jožefa Lendovškega. Dné 23. sept. je minolo leto, odkar smo ga položili v hladni grob, rana pa, ki jo je zapustila njegova smrt, se še ni zacelila, marveč jo še bridko čutimo. Da se preblagega pokojnika spominjamo v molitvah in sv. mašah ter mu odkrijemo nagrobni spomenik, smo se zbrali omenjenega dné na prijaznem Dvoru, kjer počivajo Lendovškovi ostanki.

K slavnosti je došlo precej ljudstva in slovenskih odličnjakov duhovskega in posvetnega stanú. Imenujemo le: preč. g. stolni školastik Lamb. Einspieler, č. g. prof. Tomo Zupan, drž. posl. Ant. Koblar, dež. posl. Greg. Einspieler, prof. Sim. Rutar in mnogo drugih. Došle goste je pri slavoloku na Dvoru z navdušenimi in pristranskimi besedami sprejel vrli kmečki fant Vošpernik. Cerkvena opravila je ob obilni asistenci vodil preč. g. Lamb. Einspieler. V kratkem govoru je mestni kaplan Jos. Rozman omenjal mnogih zaslug blagega pokojnika, in njegovega neumornega delovanja za Boga in domovino. Nato je sledilo opravilo na grobu. Petje je oskrboval prav izvrstno kvintet ljubljanskih gg. pevcev pod vodstvom g. Štamcarja.

Po cerkvenem opravilu bi se bil imel vršiti slavnostni shod Ciril-Methodove podružnice za Rožek in okolico. Slavno c. kr. okr. glavarstvo beljasko pa shoda ni

dovolilo, ker razsaja menda v Rožeci (2 uri oddaljeno) davica! Nalezljive bolezni so postale na Koroškem že »moderne«; kjer se kakšnemu mogočnemu paši ne ljubi dovoliti kakega shoda — katol. ali slovenskega, dekretira kar čez noč, da je v tamošnjem kraju kuga, in shod se tako prav »postavno« prepové. Dokaz temu so: Pokrče, Vetrinji in sedaj še Dvor. Res, vedno več se približujemo turškim razmeram!

Opoldne je bil skupen obed na preprijaznem Malem Strmcu, odkoder je krasen razgled po Vrbskem jezeru in zgornjem Rožu. Tu je pokojnik Lendovšek najraje prebil svoje proste ure, tu je tudi zatisnil svoje oči. Prijazni vrt je bil lepo okinčan s slavolokom, zelenjem in podobami cesarske dvojice in pok. Lendovškega. Le-to je lepo naslikal naš domači slikar, vrli g. P. Markovič v Rožeci, ki je oskrbel tudi vso dekoracijo — Pri obedu so se govorile običajne napitnice. Hvaležno smo se spominjali jeklenega značaja, neumorne delavnosti, nesebičnega rodoljubja, po katerih lastnostih se je tako lepo odlikoval pokojnik. Naj bi bil nam v izgled, nam vsem! Ko se je zmračilo, so umetni ogenj in švigajoče rakete naznanjale daljši okolici, kako Slovenci slavijo slavnega moža.

„Jedna se Tebi je želja spolnila,
V zemlji domači da truplo leži“.

— glasi se napis na nagrobnem spomeniku Lendovškemu. V slovenski zemlji, katero je vsikdar tako iskreno ljubil, počivajo zemeljski ostanki, nam pa je nepozaben njegov spomin. Mir njegovi duši!

—rn—

Nekaj posebnega.

Nič nismo bolje pogrešali, nego knjige, pisane našim slovenskim materam, da jim kaže, kako je deco vzgajati po našem vzornolepem slovenskem geslu. Sedaj jo imamo. Zove se »Materino delo za Boga in domovino«; za Slovenke priredil jo je Simon Gregorčič ml., v izvirniku je namreč pisana hrvaški; dobiva se v Gorici v »Goriški tiskarni A. Gabrščka« in velja 70 kr. Knjiga je tako polna krasnih mislij, da se ne dá plačati, in pisana tako lepo, da je ni moči odložiti; kogar ta knjiga ne navduši, v komur ta knjiga ne užge ognja svete ljubezni do Boga in do domovine, kdor se pri tej knjigi more vzdržati solz, ta nima srca. Možje, bralna društva! Takoj si dajte poslati to prekrasno knjigo (bralna društva po več komadov); žene jo naj berejo, v župniji naj roma od matere do matere; devet škofov jo je najlepše priporočilo, a Bog jo naj blagoslovi, da bo obrodila obilen sad!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Marija Snežna 22 gld., Neimenovani 20 gld., Gotovlje 8 gld., Sv. Alojzij v Mariboru 6 gld., Razbor pri Slov. Gradu 12 gld., Trbovlje 13 gld., 80 kr., Sv. Peter niže Maribora 16 gld., Sv. Martin pri Vurbergu 12 gld., Sv. Križ nad Mar. 5 gld., Olimje 9 gld. 65 kr., Škale 7 gld., Solčava 7 gld. 50 kr., Gornjigrad 9 gld. 61 kr., Sv. Martin pri Slov. Gr. 17 gld. 80 kr., Ljutomer 18 gld. 63 kr., Sv. Lenart pri Vel. Ned. 1 gld. 80 kr.

Gospodarske stvari.

Sadje po zimi.

Žlahtno sadje, ki se čez zimo shranjuje, ostane dalje časa brez pogreška, če se od prvega začetka ravna z njim previdno in pametno. Glavna stvar je, da se sadje hrani v temnem postoru, kjer se toplota ne premenjava preveč, ampak ostaja približno vedno enaka.

Prezračevati se morajo taki prostori le, če je res treba, kedar je že močno mokrotno v njih. Pač pa je umestno, da se v kleti, v kateri je sadje, večkrat zažge kos žvepla. Žvepleni sopar ugonobi trose (Sporen) in male, nevidljive glive ter varuje na ta način sadje pred gnilobo.

Nadalje so mora že takrat paziti na sadje, kedar se spravlja ali prevaža v shrambo. Bolj ko ravnaš z njim opasno, dalje ostane lepo in dobro. Nakopičeno ne sme biti, rahlejšje hruške se še druga druge dotikati ne smejo. Jabolka pa se smejo naložiti, a vendar ne na predebelo. Kajti če jih je na pol metra visoko, ne morejo se več pregledovati. Sadje, ki se čez zimo shranjuje, mora se namreč prav pogostokrat skrbno pregledati in prebrati. Če kateri sad le količkaj gnije, mora se odstraniti, da ne okuži drugih, kar se le prehitro in prerado zgodi, ker gospodarji na to le premalo pazijo. Miši in podgane ne smejo blizu sadja. Kjer jih čutiš, le pasti jim nastavi, naj se polové.

Ni pametno, ako se na police pod sadje položi slama, kajti na mokrotnih prostorih prime se slame prehitro gniloba in od slame se je navzame tudi sadje. Če že ne gnije, dobi vsaj zaduhel, plesniv okus, ki močno škoduje kakovosti in dobroti sadja. Najboljše je, če se naloži kar na gole deske. — Torej ni brez dela in brez truda, če se hoče sadje v redu ohraniti čez zimo. Zato pa tudi nekaj nese in izda, če imaš spomladi jabolka ali hruške najboljše sorte, lepo in okusno ohranjene na prodajo.

Sejmovi. Dne 28. septembra v Cmureku. Dne 29. septembra v Šoštanju, Marenbergu, na Vranskem in Pilstanju.

Dopisi.

Iz Konjic. (Zbor »kat. pol. društva«.) Petindvajset let je naše društvo že izpolnilo, a imelo je malo tako važnih zborov, kakor je bil dne 20. sept. Po skupnem prizadevanju društvenega odbora in njegovih društvenikov delavskega stanu se je posrečilo na dan, ko se je slavil 47. rojstni dan našega mil. knezoškofa, ustanoviti »Katol. delavsko podporno društvo« za Konjice in okolico. Vsprejala so se primerna pravila, ki se pošljejo visoki c. kr. vladi, da jih odobri. V kakih štirih tednih si zamore novo društvo že voliti svoj odbor ter začeti blagonsno delovati. Mil. knezoškofu v Maribor se je rojstvo tega društva poročalo po brzojavu. Mil. vladika so blagovolili to skromno poročilo tako milostljivo vsprejeti, da so brzojavno poslali mlademu društvu svoj višjepastirski blagoslov. Zato upamo, da bode to novo društvo bujno rastlo ter obilo zlahtnega sadu obrodilo. — Društveni g. prvomestnik je poročal o pismu g. c. kr. poljedelskega ministra, grofa Ledebur-ja, ki izraža svojo nado, da se mu posreči »združenimi močmi« hudo stiskanim kmetovalcem pripomoči k boljšemu kruhu po kmečkih zadrukah. Naš g. tajnik je spregovoril prav podučljivih besed o delavskem stanu in delav. vprašanju, č. gospod. blagajnik nam je podal zanimiv »razgled po svetu«. Konečno je še g. podpredsednik vnovič opozarjal kmete na novo postavlo, po kateri se ima zemljarski katastar pregledati. Do konca marcija 1897 je treba trajnih kulturnih sprememb naznaniti, da se prvih deset let po zbolšanju zemljišča davek ne vzviša, marveč da se mu zemljarina še zniža. Zborovanje je trajalo poldrugo uro, čeravno je naš č. gospod. prvomestnik kot podpredsednik »podružnice družbe rdečega križa« moral pred časom nas zapustiti ter se peljal na Prekrat, kjer se je slovesno vlagal sklepni kamen v »Kristijanišče« ali bolnišnico, katero je dala

svetla kneginja Kristijana Windisch-Grätz postaviti s pomočjo konjiške podružnice družbe rdečega križa. Zbor se je završil s krepkim trikratnim »živio«-klicem na sv. očeta, na svelega cesarja, pa tudi na našega mil. knezoškofa Mihaela.

Iz Ljutomera. (Volitev deželnega poslanca) se je dne 21. sept. mirno in častno izvršila: izvoljen je soglasno dr. Franc Rosina. Dasiravno še je komaj leto dni odvetnik v Ljutomeru, pridobil si je po svojih zmognostih in govorniskem daru mnogo prijateljev celo v gornjeradgorskem okraju, in zato so ga na priporočilo tukajšnih narodnjakov in slovenskih zaupnih mož vsi zaporedoma volili, smo dvanajst gornjeradgorskih apostolov in vodja kimovcev od Velike Nedelje so izostali, ker narodnemu kandidatu niso hoteli dati glasu, drugega pa niso imeli, ker bi se itak vsaki osmešil, kateri bi nastopil. Po hitro dovršeni volitvi so se zbrali vsi volilci v gostilni g. Vaupotiča, kjer so se z navdušenimi govori in napičnicami nekoliko časa navduševali ter slavili novega poslanca in izgledno volilno disciplino tega okraja.

Izpred Maribora. (Poglejte Francelna!) V zadnji številki »Slov. Gospodarja« je bilo brati slovensko pismo, katero je poslal Franc Girstmayr volilcem mariborskega, lenarskega in bistrškega okraja, da se jim priporoča za poslanca. Pismo je bilo slovensko, torej je Girstmayr priznal, da so volilci Slovenci. Na stenah mariborskega mesta se to dni lahko bere veliko tiskan poziv na nemške volilce (Deutsche Landtagswähler!) mariborske; v tem se volilec toplo na srce polaga, naj le strogo nemško volijo, in sicer dr. Jožefa Schmidererja. Ta poziv je med drugimi »rajhovci« podpisal tudi Franc Girstmayr, ki se je ob jednom slovenskim volilec ponujal za poslanca. Vidite ga, nekoga v ovčji koži! Sicer pa je stvar manj zvita, kakor neumna. Vendar, Slovenci, zapomnite si Girstmayrja in Girstmayrjevce sploh za drugokrat!

Od Velike nedelje. (Socijalno, narodno vprašanje.) [Konec.] Zdaj je začel g. logar loviti živino, ki prodré skoz nezagrajene in sprhnele plotove na grajsko zemljišče, in uboge posestnike zganjati v Ormož na sodišče, kjer bi se naj ostro kaznovali. G. logar, zakaj pa si ne daste graditi plotov? Bomo jih menda po vaši pameti morali mi graditi? Pa ne samo v gospodarskem oziru se bije hud boj med gospodom logarjem in kmetom, ampak tudi v narodnem. G. Nadler si na vse kriplje prizadeva, Veliko Nedeljo in celo njeno okolico popolnoma pomemčuriti. V to svrhu služi mu pred vsem nemško gasilno društvo, katerega si je pred par leti sam osnoval. Tukaj si on nabira zanesljivih vojščakov, da bi mu pomagali, vzeti velikonedeljsko trdnjavo. Glejte, že si je pridobil kakih 36 do 40 mož (?), že jim je iztrgal iz srca ono milo in drago materinščino, s kojo jih je dojila pridna slovenska kmetica; mogoče, da že jim je tudi sveto vero iztrgal, od koje je vedno in posebno dandanes odvisna blaginja prebivalstva. Nedeljsčani! Ali vas ni sram, da barantate s svojo materinščino, da ste podlaga tujčevi peti, ali ne veste, da ste sinovi milega slovenskega naroda, kojemu se ne smete nikjer in nikdar izneveriti, ali ne veste, da ste dolžni, ta svoj rod toliko bolj ljubiti, kolikor je od drugih manj srečen in manj čislán? Nedeljsčani! Ravno vi, kateri ste pri tem nemčurskem društvu — ki je bolj politiško, kakor pa gasilno društvo — ravno vi ste krivi, da se sedaj tako grdo ravna z našimi kmeti. Ako torej hočete, da se stanje zboljša, pustite to društvo in njegovega protektorja, g. logarja Nadlerja! Okleniti se vaših narodnih bratov, pridnih Trgoščancev in njihovega slovenskega gasilnega društva in recite jim: Bratje, sprevidimo, da smo bili zapeljani na kriva pota in postali